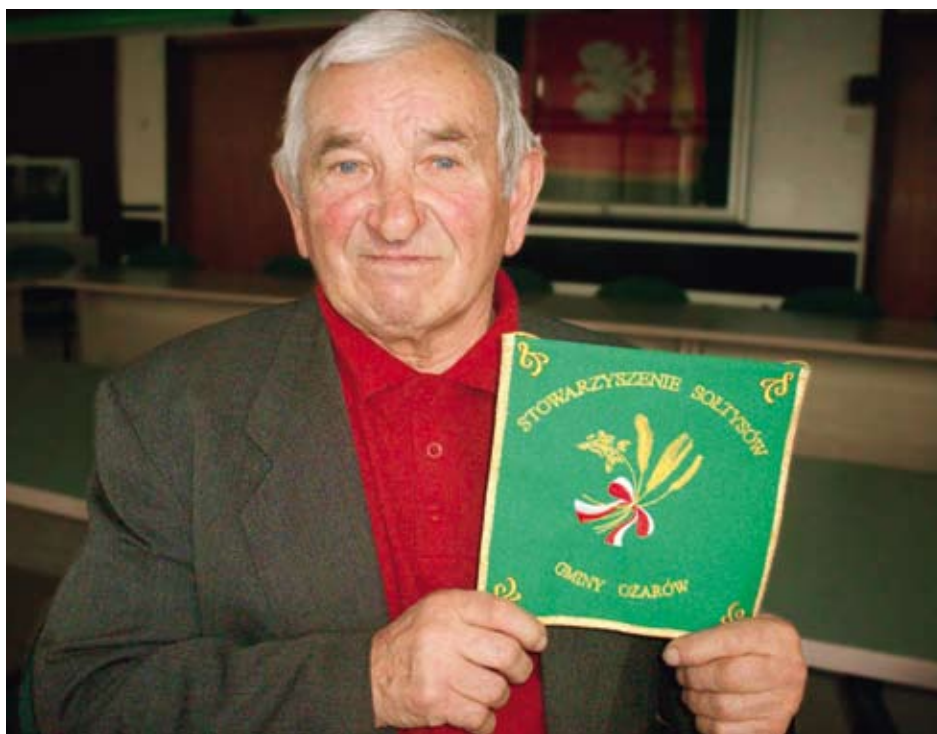

ROZMAITOŚCI

CO DALEJ Z SOŁTYSEM?

Istnieje ogromny i praktycznie niewykorzystany potencjał instytucji sołtysa jako głównego animatora życia społecznego na wsi.

Jerzy Nogaj, sołtys wsi Julianów w powiecie opatowskim

Jest bardzo rozpoznawalną osobą w lokalnych społecznościach wiejskich. Ponad 90 proc. mieszkańców wsi wie, gdzie mieszka sołtys, a blisko 90 proc. zna go z imienia i nazwiska. Prawie 70 proc. jest zadowolonych z jego działalności. Potwierdza to dobitnie, że sołtys posiada duży autorytet oraz

potencjał, aby integrować mieszkańców i stymulować ich do działań obywatelskich.

Ale to tylko potencjał – z uwagi na czynność, jakie są kojarzone z sołtysem. Ponad połowa respondentów uważa, że głównie zbiera on podatki, dba, by we wsi nie leżały śmieci i drogi były bez dziur. Niektórzy twierdzą, iż sołtys

dba o dobro mieszkańców i wsi, ale nie umieją tego doprecyzować (ponad 20 proc. badanych). Niepokojące jest, iż blisko 1/3 respondentów nie ma pomysłu, czym jeszcze mógłby zajmować się sołtys oprócz zbierania podatków lub dbania o czystość.

Brakiem pomysłu mieszkańców na instytucję sołtysa można tłumaczyć, dlaczego ponad połowa z nich nie brała nigdy udziału w zebraniu wiejskim, na którym jest on wybierany (to jedyne w Polsce zastosowanie demokracji bezpośredniej), zaś tylko 1/4 miała jakąś sprawę do sołtysa. A jeśli ktoś zwracał się do niego, to przeważnie dotyczyła tego, co jest zwykle kojarzone z tą funkcją, czyli podatków lub infrastruktury. Nie dziwi zatem, że tylko co piąty mieszkaniec gminy wiejskiej uczestniczył w inicjatywach organizowanych przez sołtysa. Istotny jest także obraz polskiej wsi wyłaniający się z omawianych badań. Zdecydowana więk-

Z jakiego typu sprawami zwracano się do sołtysa?

Infrastruktura: drogi, latarnie, przystanki, śmieci itp.	34 proc.
Podatek	32 proc.
Inne	18 proc.
Sprawa osobista	13 proc.
Nie pamiętam	2 proc.
Załatwianie spraw z urzędem gminy	1 proc.

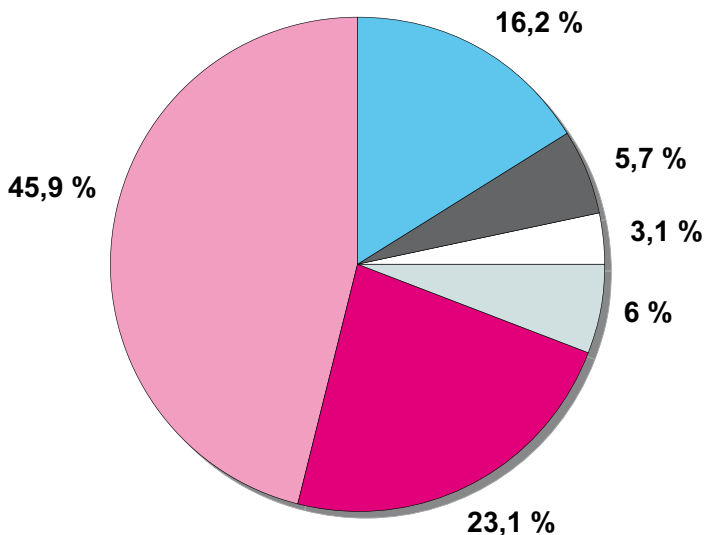
Co powinien robić sołtys?

Nie wiem	32 proc.
Inne	17 proc.
Dbać o dobro mieszkańców wsi	17 proc.
Nic więcej nie musi robić	13 proc.
Zajmować się infrastrukturą	12 proc.
Organizować imprezy (festyny, zajęcia dla młodzieży itp.)	5 proc.
Dbać o czystość i porządek	5 proc.

Co robi sołtys?

Zbiera podatki	39 proc.
Dba o dobro mieszkańców i wsi	22 proc.
Dba o czystość i porządek we wsi	17 proc.
Zajmuje się infrastrukturą wsi	9 proc.
Inne	8 proc.
Nie wiem	6 proc.

Czy jesteś zadowolony z działalności sołtysa?

Czy jest Pan/i zadowolony/a z działalności sołtysa w Pana/i sołectwie?

- Tak, bardzo zadowolony/a
- Tak, zadowolony/a
- Ani zadowolony/a, ani niezadowolony/a
- Nie, niezadowolony/a
- Nie, bardzo niezadowolony/a
- Trudno powiedzieć

szość respondentów nie zmieniała miejsca zamieszkania od ponad 21 lat i jest do niego przywiązana. Ponad 60 proc. nie pracuje zarobkowo – to zarówno renciści, emeryci, jak i bezrobotni. Jeżeli już ktoś ma pracę, to w na ogół w swojej gminie. Widzimy zatem obraz społeczności, która pracuje, żyje

i umiera w swojej wsi. Niestety, mimo iż prawie każdy zna sołtysa i wie, jak go znaleźć, jeżeli będzie potrzeba, to z uwagi na działania, jakie są z nim kojarzone, nie ma on znaczącego wpływu na procesy zachodzące w społecznościach lokalnych, jak też kondycję społeczeństwa obywatelskiego na wsi.

Istnieje zatem ogromny i niestety praktycznie niewykorzystany potencjał. Z uwagi na brak pomysłu na zmianę tego stanu rzeczy ze strony mieszkańców wsi inicjatywę powinni podjąć samorządowcy różnych szczebli. Mam też nadzieję, że będzie to podstawą do dalszej współpracy samorządu z przedstawicielami nauki i zaowocuje dalszymi wspólnymi projektami. ■

PATRYK WĘGIEREKIEWICZ

prezes Stowarzyszenia Fundamenty Silnego Państwa

PROJEKT BADAWCZY

Projekt badawczy „Samorząd pomocniczy jako czynnik pobudzający społeczeństwo obywatelskie na wsi” został zrealizowany przez Krajowe Stowarzyszenie Sołtysów wspólnie z Stowarzyszeniem Fundamenty Silnego Państwa oraz Instytutem Zachodnim i był współfinansowany przez Fundusz NGO. Wyniki badań zostały przedstawione 22 września 2009 r. na konferencji w podwarszawskich Otrębusach. Więcej informacji o projekcie na www.samorzad-pomocniczy.pl

Odpowiemy na pytania i udzielimy wskazówek:

- Jak wykorzystać dotychczasowe regulacje dotyczące finansowania sołectw?
- Jak powiązać fundusz sołectki z przepisami ustawy o finansach publicznych?
- Jak prawidłowo oceniać złożone wnioski?
- Kiedy można odrzucić wniosek?
- Jakie nieprawidłowości mogą wystąpić przy wykorzystaniu funduszu sołectkiego?

O tym dowiedzieć się Państwo podczas kolejnego szkolenia z cyklu „Akademia Wspólnoty”:

FUNDUSZ SOŁECKI

praktyczne zasady realizacji ustawy

Zaproszenia adresujemy do: sołtysów, radnych, członków rad sołectkich, skarbników, sekretarzy, wójtów, burmistrzów, kierowników jednostek samorządu terytorialnego.

Miejsca i terminy szkoleń:

Toruń - 30.11; Łódź - 1.12; Kielce - 2.12;
Wrocław - 3.12; Poznań - 4.12

PROGRAM SZKOLENIA:

- Fundusz sołectki a dotychczasowe zasady działania sołectw
- Zadania sołectw w budżecie i ich wykonywanie; klasyfikacja zadań
- Tworzenie funduszy w 2009 r. i w latach kolejnych - terminy
- Informacja o środkach przypadających na sołectwa i algorytm wyliczenia
- Zasady gospodarki finansowej funduszem sołectkim
- Zasady skłaniania się o środki z funduszu sołectkiego
- Rola sołtysa, rady sołectkiej, wójta i rady gminy w przyznawaniu środków
- Elementy obligatoryjnego wniosku
- Przygotowanie i przekazanie wniosku - terminy
- Tryb podziymania wniosku i jego konsekwencje
- Przesłanie obligatoryjnego odwołania wniosku
- Nadzór nad użyciem środków z funduszu sołectkiego
- Szczegółowe przeznaczenia środków z funduszu
- Jaką zmianę można realizować w ramach funduszu sołectkiego (przykłady inicjatyw społeczności wiejskich)
- Kto może zgłaszać przez radnych środki z funduszu na poszczególne sołectwa
- Gospodarka środkami w okresie przygotowującym rok budżetowy
- Zwrot do budżetu j.s.t. środków niewykorzystanych do końca roku w ramach funduszu sołectkiego
- Częściowa refundacja z budżetu państwa środków stanowiących fundusz sołectki - zasady

Szczegółowe informacje: tel. (22) 242 00 03, 242 00 02,
e-mail: szkolenia@municipium.com.pl oraz na stronie

www.wspolnota.org.pl – SZKOLENIA